

înaintat față de situația din graiurile de pe teritoriul R.P. Polone, unde vocala *u* înainte de *r* și *n* nu depășește valoarea lui *o*: *χmora*, *fora* pentru lit. *chmura*, *fura*¹.

§ 3. În rostirea polonezilor din Bulai *o* provenit din vechiul *o* scurt este pronunțat ca și în limba literară. Sint totuși cazuri când această vocală este diftongată în interiorul cuvintului: *zuobocyu* (zobaczył) și la început de cuvânt: *uoko* (oko). Acest fenomen este caracteristic dialectelor małopolon, wielkopolon și silezian, iar unde lipsește, faptul este considerat, cel puțin pentru sud-estul Poloniei, ca o consecință a influenței străine (ucraineană sau slovacă)².

Înainte de consoanele nazale *m*, *n*, vocala *o* se închide foarte puternic: *dumovy χleb* (domowy chleb), *kuń* (koń), *pšypuminam sob'e* (przypominam sobie).

O (pochylone) este pronunțat uneori ca *u*: *ryby χudujo* (ryby hoduja), *urmiani* (Ormiani), *kub'ita* (kobieta). Această pronunțare este întâlnită în regiunea sudică și centrală a Poloniei.

§ 4. În graiul din Bulai *ă* pochlone s-a păstrat, prezentînd trei grade de închidere:

1 este redat printr-un sunet între *a* și *o*: *gădy*, *găcək*.

2 are o valoare egală cu *o*. Acest reflex este foarte frecvent în graiul din Bulai. În Polonia se întâlnește în dialectele centrale și de sud. Exemple: *godaua* (gadała), *gornuški* (garnuszki), *moš* (masz), *mioŭ* (miał), *ne zostauo* (nie została), *teroz* (teraz), *puakou* (plakał), *provde* (prawdę), *trova* (trawą), *kovol* (kował), *pylou se gospodoš* (pytał się gospodarz), *nazod* (nazad), *ne suŭjou* (nie słuchał), *kozau* (kazał), *stou* (stał), *odkuoda ocy* (odkłada oczy), *guodno* (głodna), *gwizdoi* (gwizdaj), *gwizdou* (gwizdał), *gotovo* (gotowa), *brou* (brał) etc. etc. Includerea în acest al doilea caz atinge și valoarea lui *u*: *gudauy* (gadały), *grubaš* (grabarz) etc.

3 *a* pochlone are uneori valoare de *u* înaintea lui *l*: *šukuu* (szukał), *zbiruu* (zbierał), *pilnovuu* (pilnował), *ubruu* (ubrał), *zajexuu* (zajechał).

§ 5. *e* precedat de consoană moale și provenit din *e* scurt alternează în unele cuvinte cu *o*: *pl'ova* (plewa), *žobra* (žebra). Alternanța *e*: *o* este întâlnită și după consoane dure: *zdoχne* (zdechnie), *pod oknom* (pod oknem).

e pochlone se pronunță în dependență de consoana precedentă: cu valoare de *y* după o consoană dură: *čtyry*, (cztery) *tyž*, (też) *čyrvec* (czewiec); cu valoare de *i* după o consoană moale: *ml'iko* (mleko) *živuxa* (dziewucha), *pšyvišć* (przywieźć), *na šviće* (na święcie) *umiće* (umiecie), *špivać* (śpiewać), *kaŭin* (kamień) *mni* (mnie), *vi* (wie), *viš* (wiesz), *še miša* (się miesza) *šnik* (śnieg), *poŭiž* (powiedz), *ni ma* (nie ma), *kob'ita* și *kub'ita* (kobieta).

§ 6. În ceea ce privește tratamentul vocalelor nazale, se observă, pe de o parte, păstrarea acestora, pe de alta, pierderea nazalității într-un grad mai mare decît în limba literară (înaintea sonantelor, sau, în cazul lui *ę*, la sfîrșit de cuvînt). În cazul cînd se păstrează, observăm:

1 *ę* apare în locul lui *q* în cuvinte cu alternanță nazală (*ę*: *q*): *męš* (maż) *vęš* și *vqš*, *gešor* și *gqšor*; *demp* (dańb). Este un caz de reconstrucție analogică: *vęš* — *vęža* în loc de *vqš* — *vęža* etc.

2 *q* (redat prin *on* sau *on*) apare uneori în loc de *ę* (redat prin *en*, *en*): *obcongi* *obsongi* (obcegi), *paioncyna* *paioncyna* (pajęczyna). Se constată

¹ Cf. Stanisław Urbańczyk, *op. cit.*, p. 14.

² St. Urbańczyk, *op. cit.*, p. 17.